

České klenoty UNESCO

Jozef Petro
Lukáš Petro

2. AKTUALIZOVANÉ VYDÁNÍ

 C PRESS

České klenoty UNESCO

2. aktualizované vydání

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.cpress.cz
www.albatrosmedia.cz

Lukáš a Jozef Petro
České klenoty UNESCO – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2023

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

České klenoty

UNESCO

2. aktualizované vydání

Photos of cover © Vladimka production/Shutterstock.com; © Boris Stroujko/Shutterstock.com; © Veronika Galkina/Shutterstock.com;
© Artur Bogacki/Shutterstock.com

Photos © Anrephoto/Shutterstock.com (str. 8); © lulu and isabelle/Shutterstock.com (str. 8); © josefkubes/Shutterstock.com (str. 8);
© andriano.cz/Shutterstock.com (str. 9); © Anrephoto/Shutterstock.com (str. 10); © lulu and isabelle/Shutterstock.com (str. 11); © lulu and
isabelle/Shutterstock.com (str. 12); © Anrephoto/Shutterstock.com (str. 12); © josefkubes/Shutterstock.com (str. 13); © Wirestock
Creators/Shutterstock.com (str. 14); © Veronika Galkina/Shutterstock.com (str. 15); © andriano.cz/Shutterstock.com (str. 16); © Ilyshhev
Dmitry/Shutterstock.com (str. 17); © Sam DCruz/Shutterstock.com (str. 17); © Philip Bird LRPS CPAGB/Shutterstock.com (str. 18);
© Jutaporn Chongcharoenisri/Shutterstock.com (str. 18); © Jutaporn Chongcharoenisri/Shutterstock.com (str. 18); © Botond
Horvath/Shutterstock.com (str. 19); © Beneda Miroslav/Shutterstock.com (str. 20); © Travel Faery/Shutterstock.com (str. 22); © Natalia
Budianska/Shutterstock.com (str. 23); © Francesco Cantone/Shutterstock.com (str. 23); © Veronika Galkina/Shutterstock.com (str. 23);
© Krzysztof Słusarczyk/Shutterstock.com (str. 24); © Tereza Tothova/Shutterstock.com (str. 24); © bango/Shutterstock.com (str. 25);
© CCat82/Shutterstock.com (str. 26); © Ventura/Shutterstock.com (str. 27); © Premysl/Shutterstock.com (str. 27); © Pecold/Shutterstock.com
(str. 27); © graphia/Shutterstock.com (str. 28); © Pecold/Shutterstock.com (str. 29); © Richard Semik/Shutterstock.com (str. 30);
© Pety/Shutterstock.com (str. 31); © Chodimeafotime/Shutterstock.com (str. 32); © scimmery/Shutterstock.com (str. 33); © Karel
Simek/Shutterstock.com (str. 34); © wciagr/Shutterstock.com (str. 34); © Boris Stroujko/Shutterstock.com (str. 35); © Jiri
Vanicek/Shutterstock.com (str. 36); © Irina Burmistrova/Shutterstock.com (str. 37); © Richard Semik/Shutterstock.com (str. 38); © Jiri
Vanicek/Shutterstock.com (str. 39); © Pavel Kosek/Shutterstock.com (str. 39); © casa.da.photo/Shutterstock.com (str. 40);
© Kletr/Shutterstock.com (str. 40); © Rados/Shutterstock.com (str. 41); © DaCek/Shutterstock.com (str. 42); © Pecold/Shutterstock.com (str.
43); © Z.Stoklasa/Shutterstock.com (str. 44); © Pecold/Shutterstock.com (str. 45); © balounm/Shutterstock.com (str. 46);
© Viliam.M/Shutterstock.com (str. 47); © trabantos/Shutterstock.com (str. 48); © Opavak/Shutterstock.com (str. 49); © Hana
Stepanikova/Shutterstock.com (str. 50); © DanielaHrdova/Shutterstock.com (str. 51); © Stavrida/Shutterstock.com (str. 51); © Sofia
Kora/Shutterstock.com (str. 51); © Peteri/Shutterstock.com (str. 52); © Pavel Kosek/Shutterstock.com (str. 53); © Richard Semik/Shutterstock.
com (str. 54); © Dzajida/Shutterstock.com (str. 54); © Pavel Kosek/Shutterstock.com (str. 55); © Peteri/Shutterstock.com (str. 56); © Zdenek
Matyas Photography/Shutterstock.com (str. 57); © Filip Rejman/Shutterstock.com (str. 59); © Alex Poison/Shutterstock.com (str. 59); © Fabio
mazzarotto/Shutterstock.com (str. 60); © zombi/Shutterstock.com (str. 60); © Veronika Galkina/Shutterstock.com (str. 61); © Josef
Hanus/Shutterstock.com (str. 61); © graphia/Shutterstock.com (str. 61); © Shevchenko Andrey/Shutterstock.com (str. 62);
© Walencienne/Shutterstock.com (str. 62); © Mikhail Markovskiy/Shutterstock.com (str. 62); © Buffy1982/Shutterstock.com (str. 62);
© BESTWEB/Shutterstock.com (str. 64); © Bertl123/Shutterstock.com (str. 65); © Pecold/Shutterstock.com (str. 66); © Zdenek Matyas
Photography/Shutterstock.com (str. 66); © Kayo/Shutterstock.com (str. 67); © Milkovasa/Shutterstock.com (str. 68); © emka74/Shutterstock
com (str. 68); © Voga/Shutterstock.com (str. 69); © sangriana/Shutterstock.com (str. 69); © Pecold/Shutterstock.com (str. 69);
© Rebius/Shutterstock.com (str. 70); © zedspider/Shutterstock.com (str. 70); © Jan Pasler/Shutterstock.com (str. 71); © Milan
Gonda/Shutterstock.com (str. 73); © Karel Gallas/Shutterstock.com (str. 73); © Pecold/Shutterstock.com (str. 74); © Michaela
Jilkova/Shutterstock.com (str. 74); © rudnitskaya_anna/Shutterstock.com (str. 75); © Michal Durinik/Shutterstock.com (str. 75);
© Louiza/Shutterstock.com (str. 76); © Pecold/Shutterstock.com (str. 77); © Karel Gallas/Shutterstock.com (str. 78); © M.Fuksa/Shutterstock.
com (str. 78); © Artur Bogacki/Shutterstock.com (str. 79); © Luciano Mortula - LGM/Shutterstock.com (str. 80); © Efired/Shutterstock.com (str.
81); © Delpixel/Shutterstock.com (str. 81); © islavicek/Shutterstock.com (str. 82); © Adisa/Shutterstock.com (str. 82); © Sergey
Kohl/Shutterstock.com (str. 83); © Heracles Kritikos/Shutterstock.com (str. 83); © francico0/Shutterstock.com (str. 84); © Vladimir
Mucibabic/Shutterstock.com (str. 84); © Premysl/Shutterstock.com (str. 84); © Layue/Shutterstock.com (str. 85); © Igor Guiro/Shutterstock.
com (str. 85); © Shanti Hesse/Shutterstock.com (str. 86); © Sergej Razvodovskij/Shutterstock.com (str. 86); © V.E/Shutterstock.com (str. 87);
© RAW-films/Shutterstock.com (str. 87); © Dzielwul/Shutterstock.com (str. 88); © Dietmar Rauscher/Shutterstock.com (str. 89);
© photohunter2015/Shutterstock.com (str. 89); © Vlas Telino studio/Shutterstock.com (str. 89); © steve estvanik/Shutterstock.com (str. 90);
© Bojan Pavlukovic/Shutterstock.com (str. 90); © RTeo/Shutterstock.com (str. 91); © honzik7/Shutterstock.com (str. 91); © Dmitry
Rogachev/Shutterstock.com (str. 92); © NaughtyNut/Shutterstock.com (str. 92); © Sergey Dzyuba/Shutterstock.com (str. 92); © Angyalosi
Beata/Shutterstock.com (str. 93); © Botond Horvath/Shutterstock.com (str. 94); © Sergej Razvodovskij/Shutterstock.com (str. 94); © Photo
Oz/Shutterstock.com (str. 94); © Julia Kuznetsova/Shutterstock.com (str. 95); © jorisvo/Shutterstock.com (str. 96); © Vlas Telino
studio/Shutterstock.com (str. 96); © Sanga Park/Shutterstock.com (str. 96); © marketa1982/Shutterstock.com (str. 97); © DaLiu/Shutterstock.
com (str. 98); © francico0/Shutterstock.com (str. 98); © PhotoFires/Shutterstock.com (str. 98); © kook03/Shutterstock.com (str. 99);
© Yulia.B/Shutterstock.com (str. 99); © steve estvanik/Shutterstock.com (str. 99); © Vitaly Titov/Shutterstock.com (str. 100); © Michal
Ciganek/Shutterstock.com (str. 101); © Anrephoto/Shutterstock.com (str. 102); © Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 103);
© PeterVrabel/Shutterstock.com (str. 103); © Lionessa/Shutterstock.com (str. 104); © Petr F. Marek/Shutterstock.com (str. 104); © Michaela
Jilkova/Shutterstock.com (str. 105); © Olaf Ludwig/Shutterstock.com (str. 106); © Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 107); © Richard
Semik/Shutterstock.com (str. 107); © Daniel Prudek/Shutterstock.com (str. 108); © Daniel Prudek/Shutterstock.com (str. 108); © Karel
Gallas/Shutterstock.com (str. 108); © DaLiu/Shutterstock.com (str. 109); © Jarno Holappa/Shutterstock.com (str. 111); © Daniel
Prudek/Shutterstock.com (str. 111); © Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 112); © Tomas Fabian/Shutterstock.com (str. 112); © Rudolf_
Prchlik/Shutterstock.com (str. 113); © DaLiu/Shutterstock.com (str. 113); © Tomas Pecold/Shutterstock.com (str. 114); © rudnitskaya_
anna/Shutterstock.com (str. 115); © Tomas Pecold/Shutterstock.com (str. 116); © Tomas Pecold/Shutterstock.com (str. 117); © annie_
zhak/Shutterstock.com (str. 117); © Dziurek/Shutterstock.com (str. 118); © Ma. Amanda A.S.Gana/Shutterstock.com (str. 119);
© Krysek/Shutterstock.com (str. 119); © Vladimir Wrangel/Shutterstock.com (str. 120); © Vladimir Wrangel/Shutterstock.com (str. 120);
© SkywalkerSK/Shutterstock.com (str. 121); © rudnitskaya_anna/Shutterstock.com (str. 123); © rudnitskaya_anna/Shutterstock.com (str. 124);
© rudnitskaya_anna/Shutterstock.com (str. 124); © sebikus/Shutterstock.com (str. 125); © sebikus/Shutterstock.com (str. 126); © Nadezda
Murmakova/Shutterstock.com (str. 128); © Krasula/Shutterstock.com (str. 129); © MaPaSa/Shutterstock.com (str. 129); © Richard
Semik/Shutterstock.com (str. 130); © DaLiu/Shutterstock.com (str. 132); © CEll/Shutterstock.com (str. 133); © frufu98/Shutterstock.com
(str. 133); © Czech Made Photo/Shutterstock.com (str. 134); © CCat82/Shutterstock.com (str. 135); © Hamik/Shutterstock.com (str. 135);
© zedspider/Shutterstock.com (str. 136); © frufu98/Shutterstock.com (str. 138); © Photo Nature Travel/Shutterstock.com (str. 139);
© BearFotos/Shutterstock.com (str. 139); © DaLiu/Shutterstock.com (str. 140); © Lipskiy/Shutterstock.com (str. 141); © Egeris/Shutterstock.
com (str. 141); © Richard Semik/Shutterstock.com (str. 142); © Vladislav T. Jirousek/Shutterstock.com (str. 143); © Frank11/Shutterstock.com
(str. 143); © Eva Pruchova/Shutterstock.com (str. 144); © Vladislav T. Jirousek/Shutterstock.com (str. 144); © Jody/Shutterstock.com (str. 144);
© Vladislav T. Jirousek/Shutterstock.com (str. 144); © Peteri/Shutterstock.com (str. 145); © Stuart Litoff/Shutterstock.com (str. 145);
© Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 145); © patrik-polasek/Shutterstock.com (str. 146); © ZRzyner/Shutterstock.com (str. 147);
© ZRzyner/Shutterstock.com (str. 148); © ZRzyner/Shutterstock.com (str. 148); © Kojin/Shutterstock.com (str. 149); © Ventura/Shutterstock.
com (str. 150); © Mino Surkala/Shutterstock.com (str. 150); © Ventura/Shutterstock.com (str. 151); © Meryll/Shutterstock.com (str. 151);
© Kojin/Shutterstock.com (str. 152); © Pecold/Shutterstock.com (str. 153); © Jirka Parik/Shutterstock.com (str. 155); © Pecold/Shutterstock.
com (str. 156); © Velishchuk Yevhen/Shutterstock.com (str. 157); © PaveljiraneK/Shutterstock.com (str. 157); © Pecold/Shutterstock.com (str.
157); © mareksaroch/Shutterstock.com (str. 158); © Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 159); © Pecold/Shutterstock.com (str. 159);
© Herbert Wraczlavski/Shutterstock.com (str. 159); © CEll/Shutterstock.com (str. 160); © josefkubes/Shutterstock.com (str. 161);
© islavicek/Shutterstock.com (str. 161); © Mikhail Markovskiy/Shutterstock.com (str. 161); © Jaromir Chalabala/Shutterstock.com (str. 162);
© Jaromir Chalabala/Shutterstock.com (str. 163); © Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 164); © Richard Semik/Shutterstock.com (str.
165); © fotografs/Shutterstock.com (str. 166); © mark stephens photography/Shutterstock.com (str. 167); © Josef Hanus/Shutterstock.com
(str. 167); © Michaela Jilkova/Shutterstock.com (str. 168); © Zdenek Matyas Photography/Shutterstock.com (str. 169); © Pecold/Shutterstock.
com (str. 169); © Zdenek Matyas Photography/Shutterstock.com (str. 170); © Peteri/Shutterstock.com (str. 171); © Kristyna
Mladkova/Shutterstock.com (str. 171); © Peteri/Shutterstock.com (str. 171); © Pecold/Shutterstock.com (str. 172); © Pecold/Shutterstock.com
(str. 173); © Vaclav Mach/Shutterstock.com (str. 174); © Vaclav Mach/Shutterstock.com (str. 175); © Ivo Zaludek/Shutterstock.com (str. 176);

České klenoty UNESCO

Jozef Petro Lukáš Petro

2. aktualizované vydání

Obsah

Památky na Seznamu světového kulturního a přírodního dědictví UNESCO..... 8

vila Tugendhat	10
Český Krumlov – historické centrum města	15
Holašovice – areál vesnice	25
Jizerskohorské bučiny - Původní bukové lesy Karpat a dalších oblastí Evropy	31
Karlovy Vary, Mariánské a Františkovy Lázně - Slavná lázeňská města Evropy	35
Kladruby nad Labem – Národní hřebčín	42
Kroměříž – Arcibiskupský zámek a zahrady	46
Krušnohoří – Hornická krajina Erzgebirge	52
Kutná Hora - historické jádro s chrámem a katedrálou	57
Lednice - Lednicko-valtický areál	64
Litomyšl – zámek a zámecký areál	71
Olomouc – sloup Nejsvětější Trojice	76
Praha – historické centrum města	79
Telč – historické centrum města	101
Třebíč – bazilika sv. Prokopa a židovská čtvrť	105
Žďár nad Sázavou – poutní kostel sv. Jana Nepomuckého na Zelené hoře	109

Památky na Seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva 114

Jízda králů	116
Loutkářství	118
Masopust	120
Modrotisk	121
Ruční výroba vánočních ozdob z foukaných skleněných perel	123
Slovácký verbuňk	125
Sokolnictví	128
Vorařství „Timber rafting“	130

Památky na předběžném seznamu kulturního a přírodního dědictví UNESCO..... 132

Český ráj – skalní města Českého ráje	134
Karlštejn – hrad	140
Kuks – Braunův Betlém a skalní sochařský areál	142
Liberec – televizní vysílač a hotel na Ještědu	146
Luhačovice – lázně	149
Mikulčice – slovanské hradiště a kostel sv. Margity Antiochijské	152
Ostrava – průmyslové areály	155
Praha – historické centrum: rozšíření stávající památky	158
Praha – nadčasová a humanistická architektura Jože Plečnika	160
Praha-Bubeneč – Stará čistírna odpadních vod	162
Slavonice – renesanční domy	164
Terezín – tereziánská pevnost	166
Třeboň – rybníční soustava Třeboňské pánve	168
Velké Losiny – ruční papírna	172
Žatec – město chmele	174

Úvodní slovo

UNESCO, Organizace spojených národů pro vzdělávání, vědu a kulturu, od roku 1972 uděluje titul světového dědictví místům, která mají výjimečnou hodnotu pro celosvětové dědictví lidstva. Kritéria pro zápis památek na Seznam světového dědictví jsou rozdělena na dvě kategorie, a to na kulturní a přírodní dědictví. Každá kategorie má svá specifická kritéria.

Tento prestižní titul se uděluje památkám, které představují celosvětově mimořádnou hodnotu z hlediska historie, architektury, přírodního bohatství či kulturního významu.

Česká republika se může pyšnit hned několika takovými památkami, které se mohou právem řadit mezi nejvzácnější a nejkrásnější na světě. Tyto památky představují skvosty naší země a jsou svědectvím bohaté historie, uměleckého dědictví a přírodních krás, které nás obklopují. Zápis na seznam UNESCO zároveň zaručuje dané oblasti větší pozornost turistů a rozvoj turistiky. Tato kniha vám v ucelené podobě představí nejvýznamnější památky, které Česká republika může návštěvníkům, ale i „domorodcům“ nabídnout.

Mezi naše nejznámější památky patří samozřejmě historické centrum Prahy, která je považována za jedno z nejkrásnějších středoevropských měst. Zaměříme se ale i na historické město Český Krumlov, které nás okouzlí svou romantikou a jedinečnou středověkou architekturou. Projdeme se po úbočích Lednicko-valtického areálu, který je svědkem bohatého dědictví aristokracie a vinařství. Ponoříme se do tajů dávných hornických tradic v Kutné Hoře a budeme obdivovat zdejší unikátní gotický chrám svaté Barbory a kostnici v Sedlci. Nezapomeneme ale ani na naše slavné lázně, Národní hřebčín v Kladrubech nebo Jizerskohorské bučiny, které byly zapsány na seznam v posledních třech letech. To je jen malý výčet toho, co nás čeká. Tato místa nám připomínají minulé slávy a mají zásadní kulturní a historický význam. V knize se společně podíváme i na památky na Seznamu nehmotného kulturního dědictví lidstva, kde je nově zařazen například modrotisk, vorařství nebo foukané vánoční ozdoby.

Tato kniha vás provede rozmanitými epochami a umožní vám nahlédnout do hloubky naší historie. Každá stránka je plná fascinujících příběhů, které se skrývají za těmito památkami.

V současnosti je na seznamu zapsáno 16 našich kulturních památek, 8 památek z nehmotného kulturního dědictví lidstva a 14 památek je na předběžném seznamu a čekají na svou šanci. Přidání památky na tento prestižní seznam ale není jednoduchou záležitostí a každá památka, která se chce dostat na Seznam kulturního a přírodního dědictví UNESCO, musí být předem zapsaná na předběžném seznamu a projít důkladným hodnocením odborníků UNESCO.

Příjemné a inspirativní čtení.

Lukáš a Jozef Petro

**Památky na Seznamu
světového kulturního
a přírodního dědictví
UNESCO**

Brno

vila Tugendhat

Pohled na Tugendhat ze zahrady

Důvod zapsání: Rodinný dům Tugendhatových je pionýrským dílem modernistické architektury, při jehož výstavbě Mies van der Rohe uplatnil koncept a materiály (ocel a tabulové sklo), které v rezidenční architektuře této doby nebyly obvyklé. Základní myšlenkou jeho konceptu vily byl dům s obrovským otevřeným prostorem s minimálním počtem příček a zdí postavený z ocele a tabulového skla.

Rok zapsání: 2001

Poloha: N 49°12'25.8" E 16°36'57.8", Brno

Otevírací doba: Otevřeno denně kromě pondělí od 10 do 18 hodin. Do interiéru je vstup možný pouze s předem zakoupenou vstupenkou.

Vstupné: v závislosti na zvoleném okruhu 350 a 400 Kč, je možné zakoupit i snížené vstupné nebo rodinné lístky, vstup do zahrad včetně výstav v technickém podlaží vily je zdarma. V letních měsících jsou vstupenky obvykle vyprodané na několik týdnů dopředu; vstupenky lze zakoupit také na internetu.

Web: www.tugendhat.eu

vila Tugendhat

Jen málo soukromých domů je zapsáno na Seznam kulturního a přírodního dědictví UNESCO. Jedním z nich je brněnská vila Tugendhat, navržená německým architektem Ludwigem Miesem van der Rohe. V roce 2001 byla Vila Tugendhat zapsána na Seznam světového dědictví UNESCO jako jedna z nejvýznamnějších staveb moderní architektury 20. století a je považována za symbol funkcionalismu a evropského architektonického dědictví.

Vila je ojedinělým příkladem moderního architektonického stylu, který se v Evropě vyvinul ve 20. letech 20. století a byl pojmenován funkcionalismus. Architektonická hodnota vily spočívá především v inovativním použití moderních prostorových a estetických konceptů, k nimž patří např. zcela novátorské použití ocelové kostry jako skeletu pro rodinný dům spolu s betonem a sklem. Velká skleněná okna vizuálně propojila interiér vily s velkou okolní zahradou, tak jak je to běžné v japonské architektuře. Jediněčný je také interiér vily, navržený včetně nábytku architektem Ludwigem Miesem van der Rohe.

Vila je charakteristická svými čistými liniemi, otevřenými prostory a použitím moderních materiálů, jako jsou sklo, ocel a mramor. Interiér vily je velmi prostorný a světlý, s velkými prosklenými stěnami, které propojují vnitřní část domu s venkovním prostředím.

Vila Tugendhat je významná i svými technickými inovacemi, jako jsou například skryté topení a klimatizace, podlahové vytápění nebo centrální ovládání žaluzií. V současné době je vila v majetku statutárního města Brno a slouží jako muzeum.

Vila byla postavena ve 30. letech 20. století na zakázku bohatého brněnského podnikatele Fritze Tugendhata a jeho manželky Grety. Mies van der Rohe, který je spolu s francouzským architektem Le Corbusierem, Němcem Walterem Gropiem a Američanem Frankem Lloyd Wrightem považován za zakladatele moderní architektury, navrhl nejenom samotnou budovu, ale také nábytek.

K prvnímu kontaktu Tugendhatových s architektem, který byl kromě jiného posledním ředitelem Bauhausu, německé školy architektury a umění, došlo v roce 1928. Rok nato se začalo s výstavbou domu, do kterého se rodina mohla nastěhovat v prosinci roku 1930.

Vila Tugendhat se nachází v brněnské čtvrti Černá Pole a stojí na pozemku o rozloze přibližně 7 350 m². Samotná vila se rozkládá na ploše asi 1 200 m², zbytek pozemku tvoří zahrada. Třípatrová vila byla postavená ve svahu, v horní části velké zahrady. Při pohledu z ulice nic nenapovídá, že se jedná o obrovskou stavbu, protože z tohoto místa je vidět pouze nejvyšší, tedy třetí patro. V tomto patře se nacházel vchod do vily se vstupní halou, dva pokoje rodičů s koupelnou a WC, dva pokoje pro děti s koupelnou a WC, pokoj pro vychovatelku, toaleta a malá terasa pro děti. Odděleně od soukromé části majitelů se nacházel byt správce (šoféra) spojený s garáží.

Vstupní hala vily Tugendhat

České klenoty UNESCO

Z horního patra se po schodech dostanete do druhého patra s obrovským obývacím pokojem, zimní zahradou a terasou. Vzhledem k ploše 280 m² bude lépe místo slova obývací pokoj používat výraz obývací prostor.

V tomto patře se kromě obývacího prostoru nacházela také promítací místnost, kuchyně, místnost pro přípravu jídel, místnost pro skladování potravin, pokoj pro kuchařku a pokoj pro pokojské. Kromě obývacího prostoru, jehož součástí byla také zimní zahrada, se nachází ve druhém patře i terasa, která je schodištěm propojená se zahradou. Celý obývací prostor mohl být rozdělen do několika funkčních zón, a to pomocí onyxové stěny, půlkruhové stěny z ebenu a hedvábných závěsů. Hlavní funkční zónou byla jídelna, která byla od ostatního prostoru oddělená již zmíněnou půlkruhovou ebenovou stěnou. Jídelna se nacházela v přední části pokoje u oken nedaleko terasy a navazovala na ni přípravna jídel a kuchyně. Vedle jídelního koutu bylo u okna místo pro posezení s onyxovou stěnou v pozadí.

Zóna za onyxovou stěnou sloužila jako hudební „salonek“. Vedle byla knihovna a na ni navazovala zimní zahrada s okny s velkoplošnými skly. Ta tvořila celou čelní

fasádu a jednu boční stranu. Architekt tím dosáhl propojení vnitřního prostoru se zahradou.

Pocitu propojení vnitřního prostoru se zahradou napomohly velkoplošná skla

Vizuálně byl obývací prostor propojen se zahradou sedmi velikými okny o rozloze 5 × 3,5 metru, která tvořila fasádu budovy. Dvě z těchto oken se dala celá zasouvat do podlahy. Fyzicky byl obývací prostor propojen se zahradou terasou se schodištěm.

V nejnižším, tedy prvním patře se nacházelo technické zázemí: kotelna, místnost pro skladování uhlí, sklep, sklad ovoce, prádelna, sušárna, žehlárna, strojovna spouštěcích oken, místnost pro ohřev, ochlazování a vlhčení vzduchu, fotografická laboratoř a několik dalších menších místností. Při projektování bylo pamatováno i na takové maličkosti, jako je např. molová komora sloužící k uchovávání kožichů.

Ze stavebního hlediska je budova pozoruhodná tím, že hlavním nosným prvkem domu nejsou zdi, jak je to obvyklé, ale ocelová skeletová konstrukce, která umožnila navrhnout dům s jedním velkým otevřeným prostorem. To je patrné zejména ve druhém patře, které slouží jako otevřený obývací prostor. Skeletová konstrukce byla

Obývací prostor

v případě brněnské vily použitá při stavbě rodinného domu podle odborníků zřejmě poprvé. Dalším originálním technickým prvkem, který byl na svou dobu přímo revoluční, byl systém větrání, ochlazování a ohřívání vzduchu. Tedy to, co my dnes nazýváme systémem řízeného větrání. Třešničkou na dortu bylo zabezpečovací zařízení u vchodu do domu.

Jedinečnost vily rodiny Tugendhatových spočívá kromě originálního návrhu, technických postupů a materiálů, které se v té době při výstavbě rodinných domů nepoužívaly, zejména v návrhu a originálním ztvárnění obývacího prostoru.

Vila Tugendhat se dostala také do literatury a je hlavní „hrdinkou“ románu *Skleněný pokoj*, který napsal anglický spisovatel Simon Mawer. Zmínka o vile, respektive nábytku z ní, se objevuje také v románu *Utz* anglického romanopisce a autora cestopisů Bruce Chatwina, jehož děj se odehrává v Praze.

Prohlídka vily

V poslední době prošla vila Tugendhat významnou rekonstrukcí, která trvala od roku 2010 do roku 2012 a byla provedena v souladu s původním designem stavby. Během rekonstrukce byly opraveny poškozené materiály, například mramorové obklady, byla obnovena původní barva na stěnách a vyměněny elektrické a vodovodní instalace.

Rekonstrukce také zahrnovala doplnění některých chybějících částí původní výbavy, jako jsou nábytek a osvětlení, které byly vytvořeny na základě původních návrhů. Po rekonstrukci byla vila Tugendhat opět otevřena pro veřejnost a je nyní jednou z nejvýznamnějších turistických atrakcí v Brně.

Prohlídka vily je skvělou příležitostí pro ty, kteří mají zájem o moderní architekturu a historii, a kteří chtějí vidět jednu z nejvýznamnějších staveb 20. století.

Pohled na vilu ze zahrady

Prohlídku si raději předem rezervujte a lístky zakupte na internetu, protože počet lidí, kteří mohou být najednou v budově, je omezený.

Během prohlídky budete mít možnost vidět původní interiéry vily, včetně obývacího pokoje, jídelny, ložnic a dalších prostor. Průvodci vás provedou historií stavby a poskytnou vám podrobné informace o designu a architektuře vily, stejně jako o jejích původních majitelích a jejich životě. Prohlídky jsou k dispozici během celého roku, s výjimkou některých svátků. Vybrat si můžete z několika prohlídkových okruhů, mimo základního a rozšířeného okruhu je možné také zakoupit prohlídku vily zvenku či zdarma navštívit místní zahradu. Vilu mohou navštívit i školní skupiny a dohodnout si jeden z místních edukačních programů.

Ludwig Mies van der Rohe

Známý německý architekt se narodil v roce 1886 ve městě Cáchy jako Maria Ludwig Michael Mies. Druhou část svého příjmení van der Rohe začal používat, když se přestěhoval do Berlína a začal se živit jako architekt. Rohe bylo dívčí jméno jeho matky a slova „van der“ jsou holandského původu a jsou obdobou německého predikátu „von“, který je určen pouze příslušníkům šlechtického původu. Živit se začal jako kreslič návrhů ornamentů na fasády, pracoval také v dílně svého otce, pak se věnoval vnitřnímu designu a nakonec architektuře. I když tento obor nevystudoval, úspěch se dostavil hned v profesních začátcích. Již od počátku ve svých návrzích dával přednost čistým a jednoduchým formám, volnému prostoru a tlumeným barvám. Tento koncept

architektury byl v přímém protikladu k „přeplácanosti“ fasád rostlinnými a jinými figurativními motivy, které byly typické pro počátek 20. století.

Po několika stavbách pro berlínskou smetánku dostal zakázku na návrh německého pavilonu pro Světovou výstavu v roce 1929 v Barceloně a současně zakázku na soukromou vilu v Brně. Těmito dvěma stavbami si vybudoval jméno jako neortodoxní modernistický architekt. Protože stavba pavilonu v Barceloně byla dočasného charakteru (Barcelonský pavilon, který tam stojí dnes, je replikou z roku 1986), je vila Tugendhat Miesovým prvním trvalým dílem, kterým na sebe upozornil odbornou veřejnost.

Třicátá léta v Německu byla obdobím nástupu nacismu a nacisté měli jinou představu o architektuře než Mies van der Rohe. Zcela opačná situace byla v USA, kde se začala prosazovat moderní architektura zcela v duchu jeho představ. Proto se v roce 1938 definitivně přestěhoval do USA, kde působil nejenom jako architekt, ale také jako vysokoškolský pedagog. K jeho nejnámějším budovám v USA patří obytné domy na třídě Lake Shore Drive v Chicagu (1951), soukromé víkendové sídlo Farnsworth House (1951) a kancelářský komplex Seagram Building v New Yorku (1958). Tento mrakodrap v New Yorku je dalším příkladem Miesovy filozofie „less is more“. Je to jeden z nejvýznamnějších mrakodrapů v historii modernistické architektury a stal se vzorem pro mnoho dalších budov. Mies van der Rohe zemřel v roce 1969 v Chicagu.

Replika Barcelonského pavilonu ze Světové výstavy v roce 1929

Český Krumlov historické centrum města

Český Krumlov patří k nejnavštěvovanějším místům v jižních Čechách

Důvod zapsání: Český Krumlov se na listinu kulturního dědictví dostal jako jedinečný příklad malého středověkého města, které si vzhledem k mírovému vývoji v průběhu posledních 500 let zachovalo svou původní zástavbu, dokumentující vývoj města od doby gotické přes dobu renesance až po baroko. Meandrovitě tekoucí Vltava, strmé kamenné svahy pod zámekem a zahrady v bezprostředním okolí představují vizuálně jedinečný příklad integrace městské aglomerace, zámku a okolní přírody do jediného celku.

Rok zapsání: 1992

Poloha: N 48°49'0 E 14°19'0, Jihočeský kraj

Nejbližší větší město: České Budějovice (20 km severně)

Doprava: z Českých Budějovic po silnici I. třídy číslo 3

Otevírací doba: V sezoně je zámek otevřený obvykle od 9 do 17 hod., mimo sezonu se zavírá o hodinu dříve. V pondělí je běžně zavřeno, ale některé památky jsou otevřené. O některých svátcích jsou v pondělí otevřené všechny památky.

Vstupné: od 50 do 280 Kč, v závislosti na památce, je možné zakoupit i snížené vstupné nebo rodinné lístky. Zámecká zahrada je volně přístupná zdarma. Vstupenky je možné zakoupit také na internetu.

Web: www.ckrumlov.info,
www.zamek-ceskykrumlov.cz,
www.otacivehlediste.cz,
www.slavnostipetilisteruze.cz